

Ferdi kaza sigortası kapsamında yapılan ödemelerde vergilendirme.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.55.15.01-120[94-2013/ÖZE-15]-128
Tarih	07.12.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

SAMSUN VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 13649056-120[94-2013/ÖZE-15]-128

07/12/2015

Konu : Ferdi kaza sigortası kapsamında yapılan ödemelerde vergilendirme.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Şirketiniz bünyesinde istihdam ettiğiniz çalışanlar için ferdi kaza sigortası yaptırıldığı, ölüm ya da kaza durumlarında kişi başına belirlenen sigorta bedellerinin şirketiniz hesabına ödendiği, tahakkuk eden sigorta bedellerinin şirketinizce ölen ya da kaza geçiren çalışanlarınız veya ailelerinin hesaplarına yatırıldığı belirtilerek, söz konusu sigorta bedellerinin şirketiniz hesaplarına geçmesinin ve şirketiniz hesabından personel ya da personel yakınlarına ödeme yapılmasının vergiye tabi olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safı kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safı kurum kazancının tespitinde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasında; "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip ve sahiplerce;*

1-İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2-İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci madde hükümlerine uyulur." hükmüne yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde ise, safı kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmış olup, (1) numaralı bendinde ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safı kazancın tespitinde indirileceği hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde; "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almaktadır.

Gelir vergisi açısından bir ödemenin ücret olarak vergilendirilip vergilendirilmeyeceği bir işverene tabi olup olmadığı, belli bir iş yerine bağlı olup olmadığı ile hizmet karşılığı bir ödemenin yapılıp yapılmadığı unsuruna göre tespit edilecektir. Bu üç unsur birlikte varsa elde edilen gelir ücret olarak vergilendirilecek, aksi takdirde ücretten söz etmek mümkün olmayacaktır.

Buna göre, şirketiniz tarafından çalışanlarını için yaptırılan ferdi kaza sigortaları nedeniyle sigorta şirketi tarafından çalışanlarınıza veya çalışan yakınlarına ödenmek üzere şirketiniz hesabına aktarılan tazminatlar, ücretin unsurlarını taşımadığından Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesi kapsamında ücret olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, şirketinize ödenen tazminat tutarlarının kurum kazancınıza dahil edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, sigorta şirketi tarafından şirketinize ödenen tazminat tutarlarının çalışanlarınıza aktarılan kısmının ise Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre safi kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ YÖNÜNDEN

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti uyruğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikalinin veraset ve intikal vergisine tabi olduğu, aynı Kanunun 2 nci maddesinin (d) bendinde de, "ivazsız intikal" tabirinin, hibe yoluyla veya herhangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları ifade ettiği, bu bendin parantez içi hükmü ile de maddi ve manevi bir zarar karşılığı verilen tazminatların ivazsız sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Konuya ilişkin olarak 31/08/2007 tarihinde yayımlanan 3 Seri No.lu Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Sirkülerinde;

“... ”

3. Birikimsiz Sigorta Poliçesi Uygulaması:

Hayat sigorta poliçesine istinaden sigortalının ecelen vefat etmesi sonucu mirasçılarına sigorta şirketince yapılan vefat tazminatı ödemelerinin, terekeye dahil edilerek veraset ve intikal vergisine tabi tutulması gerekir. Sigorta akdinde mirasçı olmayan üçüncü bir şahıs lehdar olarak gösterilmiş ise bu takdirde lehdara ödenecek miktarın tamamı ivazsız iktisap olarak vergiye tabi olacaktır.

Ferdi kaza kapsamında bulunan sigortalının kaza sonucu ölümü halinde, sigorta şirketince ödenen tazminat, sigortalının yokluğu nedeniyle yakınlarının uğrayacakları maddi zarar ve manevi ızdırabın sigorta sözleşmesine dayanılarak kısmen olsun tazmini ve telafisi amacını taşıdığından ödenecek sigorta tazminatının yukarıda belirtilen Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin parantez içi hükmüne istinaden vergilendirilmemesi gerekir.

Ancak, ferdi kaza sigortası kapsamında bulunan sigortalının üçüncü kişi lehine sigorta sözleşmesi yapması veya böyle bir kişiyi sonradan lehdar tayin etmesi durumunda, sigortalı kişinin kaza sonucu ölümü üzerine sigorta şirketince mirasçı olmayan üçüncü kişiye ödenecek vefat tazminatı maddi ve manevi bir tazminat olarak kabul edilemeyeceğinden, ödenecek miktar ivazsız bir iktisap olarak veraset ve intikal vergisine tabi tutulacaktır.

4. Birikimli Sigorta Poliçesi Uygulaması:

Bireysel emeklilik sözleşmeleri ve hayat sigorta poliçelerine istinaden sigortalının ecelen veya kazaen vefat etmesi sonucu sigorta şirketince;

-Mirasçılara ödenen birikim tutarının terekeye dahil edilerek,

-Sigortalının mirasçı olmayan üçüncü kişiyi lehdar tayin etmesi halinde, poliçe lehdarına ödenecek birikim tutarının ivazsız iktisap olarak,

(Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesi kapsamında menkul sermaye iradı olarak vergilendirildikten sonra) Veraset ve İntikal Vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

5. Karma Sigorta Poliçesi Uygulaması:

Ölüm, maluliyet ve benzeri risklere karşı yapılan riziko teminatları ile birikimli teminatların aynı poliçede gösterilmesi halinde sigorta şirketince yapılan ödemelerin;

-Birikimsiz kısmına isabet eden tutarın (3) numaralı bölümde,

-Birikimli kısmına isabet eden tutarın ise (4) numaralı bölümde, yapılan açıklamalar çerçevesinde vergilendirilmesi gerekmektedir." açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, maddi ve manevi bir zarar karşılığı ödenen paraların veraset ve intikal vergisine tabi tutulması mümkün değildir.

Öte yandan, ferdi kaza sigortası kapsamında yapılacak ödemelerinin, poliçelerin birikimsiz veya karma olması, ödemenin kanuni mirasçılara veya üçüncü kişilere yapılması halinde yukarıda belirtilen sirkülerde yapılan açıklamalar çerçevesinde veraset ve intikal vergisine tabi olup olmayacağı hususlarının şirketinizce değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, kurumlar vergisinin konusuna giren ödemeler karşılıksız olsa dahi veraset ve intikal vergisine tabi tutulmamaktadır.

Bu nedenle, sigorta şirketi tarafından şirketinize ödenen poliçe bedeli kurumlar vergisinin matrahına dahil edildiğinden, bu ödmeden dolayı şirketinizden veraset ve intikal vergisi aranılması söz konusu değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026